

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of מסכת הוריות דף י"ג
Some of the topics we will learn about include.

כל התדיר מחבירו
קודם את חבירו

A קרבן that is more frequent, comes before a קרבן that is less frequent

וכל המקודש מחבירו
קודם את חבירו

A קרבן with a greater Kedushah, comes before a קרבן with a lesser Kedushah

The sequence of the various פרים and שעירים

האיש קודם לאשה
להחיות ולהשב אבדה

A man comes before a woman, regarding to give him support and to return his lost item.

והאשה קודמת לאיש
לכסות ולהוציא מבית השבי

A woman comes before a man, regarding to provide her with clothing, and to redeem her from captivity.

B The sequence of all men depends on their lineage only if they were of equal stature in Torah.

However,

ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ

A ממזר who is a Talmid Chacham takes precedence over a גדול כהן who is an ignoramus.

חמשה דברים משכחים את הלימוד

Five things that cause one to forget his Torah learning;

חמשה דברים משיבים את הלימוד

Five foods that help one retain Torah learning.

עשרה דברים קשים ללימוד

Ten things that cause difficulties for one to learn Torah.

A

כל התדיר מחבירו
קודם את חבירו

וכל המקודש מחבירו
קודם את חבירו

The sequence of the various
שעירים and פרים

האיש קודם לאשה
להחיות ולהשב אבדה

והאשה קודמת לאיש
לכסות ולהוציא מבית השבי

B

The sequence of all men depends
on their lineage only if they were
of equal stature in Torah.

ממזר תלמיד חכם
קודם לכהן גדול
עם הארץ

חמשה דברים
משכחים את הלימוד

חמשה דברים
משיבים את הלימוד

עשרה דברים
קשים ללימוד

1 So, let's review ...

Zugt Di Mishnah

כל התדיר מחבירו
קודם את חבירו

A קרבן that is more frequent, comes before a קרבן that is less frequent, as we see from the Pasuk of the קרבן מוסף that states

מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד

Even though the Pasuk mentions עולת הבקר, it added עולת התמיד to teach that

כל דתדירה קדמה
=====

The Mishnah continues

וכל המקודש מחבירו
קודם את חבירו

A קרבן with a greater Kedushah, comes before a קרבן with a lesser Kedushah, as the Pasuk that refers to the כהנים states

וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב

You should sanctify him, which ברייתא explains refers to

לכל דבר שבקדושה

A כהן has precedence for everything holy;

לפתוח ראשון ולברך ראשון
He speaks first at any Torah assemblage, and leads ברכת המזון

וליטול מנה יפה ראשון

If something is divided between a כהן and a ישראל, he chooses his portion first.

=====

1

מאן

כל התדיר מחבירו
קודם את חבירו

A קרבן that is more frequent,
comes before a קרבן that is less frequent,

as we see from the Pasuk of the קרבן מוסף

מלבד עולת הבקר
אשר לעולת התמיד

Even though the Pasuk mentions עולת הבקר,
it added עולת התמיד to teach that

כל דתדירה קדמה

וכל המקודש מחבירו
קודם את חבירו

A קרבן with a greater Kedushah,
comes before a קרבן with a lesser Kedushah,

as the Pasuk that refers to the כהנים states

וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב

You should sanctify him.

The ברייתא explains - this refers to

לכל דבר שבקדושה

A כהן has precedence for everything holy;

וליטול מנה יפה
ראשון

If something is divided
between a כהן and a ישראל,
he chooses his portion first.

לפתוח ראשון
ולברך ראשון

He speaks first at any
Torah assemblage,
and leads ברכת המזון

2 The Mishnah continues

פר המשיח
ופר העדה עומדים
פר המשיח קודם לפר העדה בכל מעשיו
If there was both a פר משיח and פר העדה ready to be brought, the פר משיח comes before the פר העדה because the Pasuk of פר העדה states
ושרף אותו כאשר שרף את הפר הראשון
The פר העדה should be burned in the same fashion as the פר המשיח.
And the superfluous word הראשון comes to teach
שיהא פר המשיח ראשון
קודם לפר העדה בכל מעשיו

2

The Mishnah continues

מלך

פר המשיח
ופר העדה עומדים
פר המשיח קודם לפר העדה
בכל מעשיו

If a פר משיח and פר העדה were ready to be brought, the פר משיח comes before the פר העדה.

Because the Pasuk of פר העדה states

ושרף אותו

כאשר שרף את הפר הראשון

The פר העדה should be burned in the same fashion as the פר המשיח.

And the superfluous word ראשון comes to teach

שיהא פר המשיח ראשון
קודם לפר העדה בכל מעשיו

3 And the Braisa adds a סברה; Because הואיל ומשיח מכפר ועדה מתכפרת דין הוא שיקדים המכפר למתכפר Since the עדה כהן המשיח achieves atonement for the עדה, the מתכפר of the מכפר needs to come before the מתכפר.

The Braisa continues פר העלם דבר של צבור קודם לפר של עבודת כוכבים The פר for שאר עבירות חטאת comes before the פר for Avodah Zarah which is an עולה, because האי חטאת והאי עולה A קרבן עולה always comes before a קרבן חטאת, as the Pasuk states ... והקריב את אשר לחטאת ראשונה ואת השני יעשה עולה כמשפט

The word ראשונה teaches שיהו כל חטאות קודמות לעולות הבאים עמהם ואפילו חטאת העוף קודמת לעולת בהמה A עולה, even of a bird, always comes before an עולה, even of a בהמה.

The Braisa continues פר עבודת כוכבים קודם לשעיר עבודת כוכבים And even though the שעיר is a חטאת while the פר is only a עולה, the פר comes first. Either, because לחטת כתיב חסירא אל"ף The word לחטאת was written without the letter ALEPH to teach that the עולה comes first. OR, because כמשפט כתיב ביה The word כמשפט was written to teach that the Korbanos are brought according to their sequence in the Pasuk.

3 **כרייתא**
הואיל ומשיח מכפר ועדה מתכפרת דין הוא שיקדים המכפר למתכפר
Since the עדה כהן המשיח achieves atonement for the עדה, the מתכפר of the מכפר needs to come before the מתכפר.

פר העלם דבר של צבור קודם לפר של עבודת כוכבים
The פר for שאר עבירות חטאת comes before the פר for Avodah Zarah which is an עולה, because

האי חטאת והאי עולה
A קרבן עולה always comes before a קרבן חטאת, as the Pasuk states

והקריב את אשר לחטאת ראשונה... ואת השני יעשה עולה כמשפט
שיהו כל חטאות קודמות לעולות הבאים עמהם ואפילו חטאת העוף קודמת לעולת בהמה
A חטאת, even of a bird, always comes before an עולה, even of a בהמה.

פר עבודת כוכבים קודם לשעיר עבודת כוכבים
Even though the שעיר is a חטאת while the פר is only a עולה, the פר comes first.

Or, because
כמשפט כתיב ביה
The word כמשפט was written to teach that the Korbanos are brought according to their sequence in the Pasuk.

Either, because
לחטת כתיב חסירא אל"ף
The word לחטאת was written without the letter ALEPH to teach that the עולה comes first.

4 The Braisa continues
שעיר עבודת כוכבים קודם לשעיר נשיא
Because
האי צבור
והאי יחיד

And
שעיר נשיא קודם לשעירת יחיד
Because
האי מלך
והאי הדיוט

And regarding
שעירת יחיד וכבשת יחיד
There is a Machlokes;
Some say
שעירה עדיפא
שכן נתרבתה אצל עבודת כוכבים ביחיד
The שעירה comes first because regarding זרה
ביחיד a עבודה זרה, not a כבשה.
While others say
כבשה עדיפא
שכן נתרבתה באליה
The כבשה comes first, because its tail is also burned on the
מזבח.

The Braisa concludes
עומר קודם לכבש הבא עמו
שתי הלחם קודמים לכבשים הבאים עמהם
Because
דבר הבא בגין ליום
קודם לדבר הבא בגין לחם
=====

4
שעיר עבודת כוכבים קודם
לשעיר נשיא

Because
האי צבור - והאי יחיד

שעיר נשיא קודם לשעירת יחיד
Because
האי מלך - והאי הדיוט

שעירת יחיד וכבשת יחיד
Others say
כבשה עדיפא
שכן נתרבתה
באליה
The כבשה comes first,
because its tail is also
burned on the מזבח.

Some say
שעירה עדיפא
שכן נתרבתה אצל
עבודת כוכבים ביחיד
The שעירה comes first because
regarding זרה
ביחיד a עבודה זרה, not a כבשה.

עומר קודם לכבש
הבא עמו
שתי הלחם קודמים לכבשים
הבאים עמהם

Because
דבר הבא בגין ליום
קודם לדבר הבא בגין לחם

5 Zugt Di Mishnah

האיש קודם לאשה
להחיות ולהשב אבדה

A man comes before a woman, regarding to give him support and to return his lost item.

והאשה קודמת לאיש
לכסות ולהוציא מבית השבי

A woman comes before a man, regarding to give her clothing, and to redeem her from captivity.

As the Braisa elaborates:

ת"ר היה הוא ואביו ורבו בשבי
הוא קודם לרבו

ורבו קודם לאביו

If a person, his father and his Rebbe were all in captivity, the person comes first, then comes his Rebbe and then his father.

אמו קודמת לכולם

And his mother comes before them all.

5

משנה

והאשה קודמת לאיש
לכסות

ולהוציא מבית השבי

A woman is before a man,
regarding to give her
clothing, and to redeem her
from captivity.

האיש קודם לאשה
להחיות

ולהשב אבדה

A man is before a woman,
regarding to give him
support and to return
his lost item.

ת"ר רבנו

היה הוא ואביו ורבו בשבי
הוא קודם לרבו
ורבו קודם לאביו

If a person, his father and his Rebbe were all in captivity,
the person comes first,
then comes his Rebbe and then his father.

אמו קודמת לכולם

And his mother comes before them all.

6 However, the Mishnah continues;
 בזמן ששניהם עומדים בקלקלה
 האיש קודם לאשה
 And if both were captives and subject to be the victim of
 an עבירה, the man is redeemed first, because his humili-
 ation is greater.

Then
 חכם קודם למלך ישראל
 A scholar comes before a king, because
 חכם שמת אין לנו כיוצא בו
 מלך ישראל שמת כל ישראל ראויים למלכות
 A חכם that dies cannot be replaced, while a king that dies
 can be replaced by any Jew.

Then
 מלך קודם לכהן גדול
 A king comes before a גדול,

and
 כהן גדול קודם לנביא
 A כהן גדול comes before a prophet.

And the Braisa proceeds with the sequence of all the
 lower positions in כהונה.
 =====

6 אלוף

בזמן ששניהם עומדים בקלקלה
 האיש קודם לאשה

And if both were captives
 and subject to be the victim of an עבירה,
 the man is redeemed first,
 because his humiliation is greater.

חכם קודם למלך ישראל
 A scholar comes before a king,

because

חכם שמת אין לנו כיוצא בו
 מלך ישראל שמת
 כל ישראל ראויים למלכות
 A חכם that dies cannot be replaced,
 while a king that dies can be replaced by any Jew.

מלך קודם לכהן גדול
 A king comes before a גדול

כהן גדול קודם לנביא
 A כהן גדול comes before a prophet.

And the Braisa proceeds with the sequence
 of all the lower positions in כהונה.

7 Zugt Di Mishnah

כהן קודם ללוי
A Kohen always comes before a Levi, as the Pasuk states
בני עמרם אהרן ומושה
ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים

Then
לוי לישראל
A Levi comes before a ישראל, as the Pasuk states
... בעת ההיא הבדיל ה' את שבט הלוי

Then
ישראל לממזר
A ישראל comes before a Mamzer, because
שזה מיוחס
וזה אינו מיוחס
His lineage is pure.

Then
וממזר לנתין
A Mamzer comes before a convert from the נתינים,
because
זה בא מטפה כשרה
וזה בא מטפה פסולה
His ancestors were of Jewish lineage.

ונתין לגר
A גר from the נתינים comes before a גר from other nations,
because
זה גדל עמנו בקדושה
וזה לא גדל עמנו בקדושה
He was raised among the Yidden.

וגר לעבד משוחרר
A גר from other nations comes before a גר who was
originally a עבד כנעני, because
זה לא היה בכלל ארור
וזה היה בכלל ארור
He was not included in the curse that was placed upon all
עבדים.

The Mishnah concludes however
אימתי בזמן שכולם שוים
אבל אם היה ממזר תלמיד חכם וכהן גדול עם הארץ
ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ
This sequence applies only if they were of equal stature in
Torah, but if the ממזר was a Talmid Chacham and the כהן
גדול was an ignoramus, the ממזר comes first, because the
Pasuk that refers to Torah states
יקרה היא מפנינים

מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים
=====

7

כהן קודם ללוי

as the Pasuk states

בְּנֵי עֵמֶרְם אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה
וַיִּבְדֵּל אֶהְרֹן לְהַקְדִּישׁוּ קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ

לוי - לישראל

as the Pasuk states

בְּעֵת הַהִיא
הִבְדִּיל ה' אֶת שֵׁבֶט הַלְוִי...

ישראל - לממזר

A ישראל comes before a Mamzer,

שזה מיוחס - וזה אינו מיוחס

His lineage is pure.

וממזר - לנתין

A Mamzer comes before a convert from the נתינים,
because

זה בא מטפה כשרה - וזה בא מטפה פסולה
His ancestors were of Jewish lineage.

ונתין - לגר

A גר from the נתינים

comes before a גר from other nations,

because

זה גדל עמנו בקדושה - וזה לא גדל עמנו בקדושה
He was raised among the Yidden.

וגר - לעבד משוחרר

A גר from other nations comes before a גר
who was originally a עבד כנעני

because

זה לא היה בכלל ארור - וזה היה בכלל ארור

He was not included in the curse
that was placed upon all עבדים.

אימתי בזמן שכולם שוים
אבל אם היה

ממזר תלמיד חכם וכהן גדול עם הארץ

ממזר תלמיד חכם קודם

לכהן גדול עם הארץ

This sequence applies only
if they were of equal stature in Torah,
but if the ממזר was a Talmid Chacham
and the כהן גדול was an ignoramus, the ממזר comes first,
because the Pasuk that refers to Torah states

יקרה היא מפנינים

מכאן גדול ארנס אפני ולפני

8 The Gemara proceeds with two questions that the students asked רבי אלעזר

1.

שאלו תלמידיו את רבי אלעזר
מפני מה הכלב מכיר את קונו
וחתול אינו מכיר את קונו

Why does the dog recognize his owner, while the cat does not recognize his owner?

רבי אלעזר answered

ומה האוכל ממה שעכבר אוכל משכח
האוכל עכבר עצמו עאכ"ו

Because the cats eat mice, and if one who only eats from food that the mice ate becomes forgetful, certainly cats that eat the actual mice, become forgetful.

2.

שאלו תלמידיו את רבי אלעזר
מפני מה הכל מושלים בעכברים

Why are the mice oppressed by all?

רבי אלעזר answered

מפני שסורן רע

Because the mice act with cruelty, as they eat holes in things they have no benefit from, such as clothing or the handle of a shovel.

=====

8

רבי אלעזר asked the students two questions

1

שאלו תלמידיו את רבי אלעזר

מפני מה הכלב מכיר את קונו
וחתול אינו מכיר את קונו

Why does the dog recognize his owner,
while the cat does not recognize his owner?

answered רבי אלעזר

ומה האוכל ממה שעכבר אוכל משכח
האוכל עכבר עצמו עאכ"ו

Because the cats eat mice,
and if one who only eats from food that the mice ate
becomes forgetful,
certainly cats that eat the actual mice,
become forgetful.

2

שאלו תלמידיו את רבי אלעזר

מפני מה הכל מושלים בעכברים

Why are the mice oppressed by all?

answered רבי אלעזר

מפני שסורן רע

Because the mice act with cruelty,
as they eat holes in things they have no benefit from,
such as clothing or the handle of a shovel.

9 The Gemara proceeds with a Braisa regarding
חמשה דברים משכחים את הלימוד
Five things that caused one to forget his Torah learning.

1.
האוכל ממה שאוכל עכבר
וממה שאוכל חתול
One who eats from food that a mouse or cat ate.

2.
והאוכל לב של בהמה
One who eats from an animal's heart.

3.
והרגיל בזיתים
One who eats olives regularly

4.
והשותה מים של שיורי רחיצה
One who drinks water that was used for washing.

5.
והרוחץ רגליו זו על גבי זו
One who washes his feet one on the other.

And others add
אף המניח כליו תחת מראשותיו
One who keeps his clothing under his head while he
sleeps.

9 **חמשה דברים
משכחים את הלימוד**

- 1 -

**האוכל ממה שאוכל עכבר
וממה שאוכל חתול**

One who eats from food that a mouse or cat ate.

- 2 -

והאוכל לב של בהמה

One who eats from an animal's heart.

- 3 -

והרגיל בזיתים

One who eats olives regularly

- 4 -

והשותה מים של שיורי רחיצה

One who drinks water that was used for washing.

- 5 -

והרוחץ רגליו זו על גבי זו

One who washes his feet one on the other.

אף המניח כליו תחת מראשותיו

*One who keeps his clothing
under his head while he sleeps.*

10 The Braisa proceeds with
חמשה דברים משיבים את הלימוד
Five foods that help one retain Torah learning.

1.
פת פחמין
וכל שכן פחמין עצמן
Bread that was baked on coals

2.
והאוכל ביצה מגולגלת בלא מלח
A cooked egg without salt.

3.
והרגיל בשמן זית
One who consumes olive oil regularly.

4.
והרגיל בין ובשמים
One who consumes wine and spices regularly.

5.
והשותה מים של שיורי עיסה
One who drinks water from leftover dough.

And others add,
אף הטובל אצבעו במלח ואוכל
If one dips his finger into salt and eats it
=====

The Braisa concludes with
עשרה דברים קשים ללימוד
Ten things that cause difficulties for one to learn Torah.

And the remainder of the Daf will be reviewed in the next
Shiur.

10
חמשה דברים
משיבים את הלימוד
Five foods that help one retain Torah learning.

- 1 -

פת פחמין
וכל שכן פחמין עצמן
Bread that was baked on coals

- 2 -

והאוכל ביצה מגולגלת בלא מלח
A cooked egg without salt.

- 3 -

והרגיל בשמן זית
One who consumes olive oil regularly.

- 4 -

והרגיל בין ובשמים
One who consumes wine and spices regularly.

- 5 -

והשותה מים של שיורי עיסה
One who drinks water from leftover dough.

אף הטובל אצבעו במלח ואוכל
If one dips his finger into salt and eats it

The Braisa concludes with
עשרה דברים קשים ללימוד
Ten things that cause difficulties
for one to learn Torah.